

Avrupa Topluluklarına üye devletlerin Türk işçileri ve aile bireylerine uyguladıkları sosyal güvenlik programlarına ilişkin 19 Eylül 1980 tarih ve 3/80 sayılı ORTAKLIK KONSEYİ KARARI

ORTAKLIK KONSEYİ,

Avrupa Ekonomik Topluluğu ve Türkiye arasında bir Ortaklık kuran Anlaşmayı göz önünde bulundurarak,

Katma Protokolü ve özellikle bu Protokolün 39'uncu maddesini göz önünde bulundurarak,

AŞAĞIDAKİ GİBİ KARAR VERMİŞTİR:

BAŞLIK I

GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

Tanımlar

Bu Kararın amacına uygun olarak :

- a. “Sınır işçisi”, “mevsimlik işçi,” “aile bireyi,” “dul ve yetimler”, “ikametgah”, “geçici ikamet”, “yetkili devlet”, “sigortalılık süreleri”, “çalışma süreleri”, “ikamet süreleri”, “tazminatlar”, “aylıklar,” “aile tazminatları”, “aile yardımları” ve “ölüm yardımları” terimleri, Avrupa Toplulukları Konseyinin, bundan böyle “(EEC) 1408/71 sayılı Tüzük” olarak anılacak olan, Toplulukta bağımlı olarak çalışan kişilere ve ailelerine uygulanan sosyal güvenlik programlarının uygulanmasına ilişkin, 14 Haziran 1971 tarihli ve (EEC)1408/71 sayılı Tüzüğü¹ birinci maddesinde tanımlandığı anlamları taşır.
- b. “İşçi” terimi;
 - i. (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğü Ekinde (Annex V, A. Belgium) belirtilmiş olan kısıtlamalara tabi, çalışan kişilerin bağlı bulunduğu sosyal güvenlik sistemlerinin kollarının kapsadığı risklerin bir ya da daha fazlasından yararlanmak için zorunlu ya da isteğe bağlı olarak sürekli bir şekilde sigortalı olan her kişiyi kapsar,
 - ii. Tüm ülke sakinlerini ya da tüm çalışan nüfusu kapsayan sosyal güvenlik sistemi çatısı altında bu Kararda geçen sosyal güvenlik kollarının içerdiği bir ya da birden fazla risk kaleminden yararlanmak üzere zorunlu olarak sigortalı olan herhangi bir kişi, eğer :
 - Söz konusu sistemin ne şekilde yönetildiği ya da finanse edildiğine bağlı olarak, çalışan bir kişi olarak değerlendirilebiliyorsa, veya,

¹ OJL 149, 5.7.1971, s. 2.

3/80 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararı

- Bu ölçüt karşılanamıyorsa, çalışan kişiler için öngörülen program kapsamında, Ek'te ayrıntıları verilen bazı risk kalemlerinden yararlanmak amacıyla, zorunlu ya da isteğe bağlı olarak sürekli bir şekilde sigortalı olan kişiyi kapsar.

- c. “Mevzuat” terimi üye devletlerin, Madde 4(1) ve (2)’de yer alan sosyal güvenlik programları ve kollarına ilişkin mevcut veya çıkacak olan tüm kanunları, tüzükleri, diğer mevzuat hükümlerini ve uygulamaya yönelik tüm tedbirleri kapsar.

Bu terim, kamu makamları tarafından kendilerini zorunlu kılan veya kapsamalarını genişleten bir karar alınmış olsun ya da olmasın, mevcut veya geleceğe dönük endüstriyel anlaşmaların hükümleri için kullanılmaz.

- d. “Sosyal güvenlik sözleşmesi” terimi, bir ya da daha fazla üye devlet için münhasıran, ya da bir üye devlet ile Türkiye için sosyal güvenlik alanında tümüyle, ya da Madde 4(1) ve (2)’de yer alan kollar ve programların bir kısmı itibarıyla bağlayıcı nitelik taşıyan her türlü ikili ya da çok taraflı sözleşmeler ile bu sözleşmeler doğrultusunda yapılan her türlü anlaşmayı kapsar.

- e. “Yetkili makam” terimi, herbir üye devlet ve Türkiye bakımından, ilgili devletin tüm bölgelerinde ya da bazı bölgelerinde sosyal güvenlik programlarından sorumlu bakan, bakanlar ya da eş düzeyde makamları ifade eder.

- f. “Kurum” terimi, herbir üye devlet veya Türkiye bakımından, mevzuatın tümünü ya da bir kısmını uygulamakla sorumlu olan Bakan, organ ya da makam anlamını taşır.

- g. “Yetkili kurum”,

i. İlgili kişinin yardım için başvurduğu dönemde sigortalı bulunduğu üye devlet kurumu, ya da

ii. İlgilinin kendisinden yardıma hak kazandığı veya ilgilinin kendisinin veya aile bireyi ya da bireylerinin o kurumun sınırları içinde bulunduğu üye devlet topraklarında oturması halinde yardıma hak kazanacağı kurum, veya,

iii. İlgili üye devletin yetkili makamının belirlediği kurum, veya

iv. İşverenin, 4(1) maddesinde sözü edilen yardımlara ilişkin sorumluluğunu içeren bir program söz konusu ise, işveren veya sigortayı yapan kurum ya da bunlar yoksa, ilgili üye devlet yetkili makamının belirlediği kurum veya makam

anlamına gelir.

- h. “İkamet yeri kurumu” ve “geçici bulunma yeri kurumu” deyimleri, ilgili kimsenin ikamet ettiği/oturduğu yerde veya geçici olarak bulunduğu yerde, bu kurumun uyguladığı mevzuata göre yardımları sağlamakla yükümlü olan kurum ya da böyle bir kurum yoksa ilgili devletin yetkili makamının belirlediği kurum anlamına gelir.

Madde 2

Sigorta kapsamındaki kişiler

Bu Karar :

- Bir ya da daha fazla üye devletin mevzuatına tabi olan Türk uyruklu işçilere;
- Bu işçilerin üye devletlerden birinin sınırları içinde ikamet eden aile bireyelerine;
- Bu işçilerin dul ve yetimlerine, uygulanır.

Madde 3

Eşit uygulama

1. Bu Kararın özel hükümleri saklı kalmak kaydıyla, üye devletlerden birinin sınırları içinde ikamet eden bu Karar kapsamındaki kişi, herhangi bir üye devletin mevzuatı ile öngörülen yükümlülüklerle o üye devletin vatandaşlarıyla aynı koşullarda tabi olur ve yardımlardan aynı koşullarda faydalanır.
2. Birinci fıkra hükümleri, sosyal güvenlik kurum organlarının üyelerini seçme hakkına ya da onların belirlenmesine katılmaya uygulanır. Ancak, bu hükümler herhangi bir üye devletin söz konusu organların üyelerini belirleme yöntemlerine ilişkin mevzuat hükümlerini etkilemez.

Madde 4

Kapsam dahilindeki konular

1. Bu Karar, sosyal güvenliğin aşağıdaki dallarına ilişkin tüm mevzuata uygulanır:
 - a. Hastalık ve analık yardımları;
 - b. Malüllük yardımları (iş görebilme kapasitelerini yükseltmek için yapılan yardımlar dahil)
 - c. Yaşlılık yardımları;
 - d. Dul ve yetim yardımları;
 - e. İş kazaları ve meslek hastalıklarına yönelik yardımlar;
 - f. Ölüm ödenekleri;
 - g. İşsizlik yardımı;
 - h. Aile yardımları.

3/80 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararı

2. Bu Karar, primli ve primsiz genel ve özel sosyal güvenlik programlarına ve işveren veya gemi sahibinin, birinci fıkrada sözü edilen yardımlara ilişkin yükümlülüklerini ilgilendiren programlara uygulanır.
3. Bununla birlikte, III. Başlık hükümleri, üye devletlerin gemi sahibinin sorumluluğuna ilişkin mevzuat hükümlerini etkilemez.
4. Bu Karar, sosyal ve tıbbi yardımlar ile savaştan ve onun sonuçlarından zarar görenler yararına uygulanan yardım programlarına uygulanmaz.

Madde 5

Münhasıran iki veya daha fazla üye devleti bağlayan sosyal güvenlik sözleşmeleri ile bu Karar arasındaki ilişkiler

Bu Karar, kapsadığı kişi ve konular itibarıyla, (EEC)1408/71 sayılı Konsey Tüzüğü'nün Ek II A Kısmı hükümlerinden bu Ekin B Kısmında yeniden belirtilmeyen hükümler hariç, münhasıran iki veya daha fazla üye devleti bağlayan her tür sosyal güvenlik sözleşmesinin yerine geçer.

Madde 6

İkamet şartının aranmaması-zorunlu sigortanın kesenek iadesine ilişkin etkisi

1. Bu Kararda aksi belirtilmedikçe, bir ya da daha fazla üye devlet mevzuatı gereği hak kazanılan malüllük, yaşlılık ya da dul ve yetim yardımlarının nakit ödemeleri ya da iş kazaları ya da meslek hastalıkları sonucu verilen aylıklarda hak sahibinin Türkiye'de ya da ödemeyi yapan kurumun bulunduğu ülkenin dışında bir üye devlet topraklarında ikamet ettiği gerekçesiyle, hiçbir şekilde kesinti yapılamaz, değişiklik yapılamaz, askıya alınamaz, geri çekilemez ya da el konulamaz.

Birinci bendin hükümleri, aynı şekilde dul ve yetim aylığı almaya hak kazanmış olan dul eşin tekrar evlenmesi durumunda verilen toptan ödemeler için de uygulanır.

2. Bir üye devlet mevzuatı gereğince keseneklerin iadesinin ilgili kişinin zorunlu sigorta kapsamından çıkmış olması şartına bağlı olduğu durumlarda, bu şart ilgili kişinin bir diğer üye devlet mevzuatı uyarınca bir işçi olarak zorunlu sigorta kapsamında olduğu sürece, yerine getirilmiş sayılmaz.

Madde 7

Yardımların yeniden değerlendirilmesi

Bir üye devlet mevzuatında yer alan yardımların yeniden değerlendirilmesine ilişkin kurallar, bu Karar hükümleri dikkate alınarak, söz konusu mevzuat gereğince hak edilen yardımlara uygulanır.

Madde 8

Yardımların çakışması durumunun engellenmesi

1. Bu Karar, tek ve aynı zorunlu sigortalılık dönemi için aynı türde birkaç yardım alma hakkını doğurmaz veya sürdürülmesine imkan vermez. Bununla birlikte, bu hüküm, III. Başlık hükümleri gereğince iki ya da daha fazla üye devlet kurumlarınca verilen malüllük, yaşlılık ya da ölüm yardımlarına uygulanmaz.
2. Verilen yardımların başka sosyal yardımlar ile ya da gelirler ile çakışması durumunda, bu yardımlara başka bir üye devlet ya da Türk mevzuatı gereğince hak kazanmış olsa ya da bu geliri başka bir üye devlet ya da Türkiye de elde etmiş olsa dahi, hak sahibi aleyhine, üye devlet mevzuatının yardımların indirilmesi, askıya alınması ya da geri çekilmesine ilişkin hükümleri uygulanır. Bununla birlikte, bu hüküm, Başlık III hükümleri gereğince iki ya da daha fazla üye devlet kurumlarınca ya da ikili bir sosyal, güvenlik sözleşmesi gereğince Türkiye tarafından verilen ve aynı türden olan malüllük, yaşlılık yardımlarına veya dul ve yetim aylıklarına uygulanmaz.
3. Bir üye devlet mevzuatında, malüllük yardımlarından veya erken emeklilik yardımlarından yararlanan kimsenin bir mesleki ya da ticari faaliyette bulunması halinde, bu yardımların indirilmesi durdurulması veya kaldırılması doğrultusunda öngörülen hükümler, bu kimse faaliyetini bir diğer üye devlette veya Türkiye’de icra etse dahi uygulanır.
4. Fıkra 2 ve 3’ün amaçları doğrultusunda, ilgili kurumlar talep üzerine bilgi alış verişinde bulunurlar.

BAŞLIK II

UYGULANABİLİR MEVZUATIN BELİRLENMESİ

Madde 9

Toplulukta çalışan Türk işçilerine uygulanacak olan mevzuat (EEC)1408/71 sayılı Tüzüğün 13 (1) ve (2), (a), (b), 14, 15 ve 17’nci maddelerinde yer alan kurallara göre belirlenir.

BAŞLIK III

DEĞİŞİK KATEGORİLERDEKİ YARDIMLARA YÖNELİK ÖZEL HÜKÜMLER

BÖLÜM I

HASTALIK VE ANALIK

Madde 10

Yardım almaya hak kazanma, bu hakkı muhafaza etme ve yeniden kazanılması hakkında (EEC)1408/71 sayılı Tüzüğün 18’inci maddesi uygulanır.

Madde 11

Yardımların verilmesi ve üye devlet kurumları arasındaki geri ödemeler konusunda (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğün 19 ilâ 24, 25(3) ve 26 ila 36'ncı maddeleri uygulanır.

Ayrıca, (EEC)1408/71 sayılı Tüzüğün 19'uncu maddesi, yetkili devletin mevzuatına göre gerekli şartları yerine getiren ve hastalık yardımlarını hak eden işsiz sınır işçilerine de uygulanır.

BÖLÜM II

MALÛLLÜK

Madde 12

Sırayla veya değişimli olarak iki veya daha fazla üye devletin mevzuatına tabi olan bir işçinin yardım hakları, (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğün 37(1)'in ilk cümlesi ve (2), 38 ila 40'inci maddeleri, 41(1), (a), (b), (c) ve (e) ve (2) maddesi ve 42 ve 43'üncü maddelerine göre belirlenir.

Bununla birlikte:

- a. (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğün 39(4) maddesinin uygulanmasında, Topluluk içinde veya Türkiye'de ikamet eden ailelerin, çocuklar dahil tüm bireyleri, dikkate alınır;
- b. Bu Tüzüğün 40'inci maddesinin 1'inci fıkrasında, (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğün 3'üncü Bölüm, III. Başlık hükümlerine yapılan atıf, bu Kararın 3'üncü Bölüm, III. Başlık hükümlerine yapılan atıf ile değiştirilir.

BÖLÜM III

YAŞLILIK VE ÖLÜM (AYLIKLAR)

Madde 13

İki veya daha fazla üye devletin mevzuatına tâbi olan bir işçinin veya onun ölümü halinde geride kalanların yardım hakları, (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğün 44'üncü maddenin 2'nci fıkrasının ilk cümlesine, 45, 46(2), 47, 48, 49 ve 51'inci maddelerine göre belirlenir.

Bununla birlikte:

- a. (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğün 46'ncı maddenin 2'nci fıkrası, söz konusu Tüzüğün 45'inci maddesine başvurma gereği olmaksızın bu yardımlara hak kazanma şartlarının yerine getirilmiş olması halinde de uygulanır;
- b. (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğün 47'nci maddenin 3'üncü fıkrası uygulanmasında, ailenin Toplulukta veya Türkiye'de ikamet eden çocuklar dahil tüm bireyleri dikkate alınır;

3/80 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararı

- c. (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğün 49(1)(a) ve (2) ve 51'inci maddelerinin uygulanmasında, 46'ncı maddeye yapılan atıf, 46'ncı maddenin 2'nci fıkrasındaki atıf ile değiştirilir.

Madde 14

1. Türkiye ile arasında ikili bir sosyal güvenlik sözleşmesi bulunan bir üye devletin mevzuatına göre ödenebilir hale gelen yardım, o sözleşme hükümleri uyarınca ödenir.

Bir işçinin iki veya daha fazla üye devletin mevzuatına tâbi olduğu durumlarda, gerektiğinde, sözü edilen yardım miktarı ile 12'nci veya 13'üncü madde uyarınca alınan yardım miktarı arasındaki farka eşit ilâve bir yardım yapılır.

2. 1'inci fıkranın ikinci bendine göre ilâve bir yardım yapılması gereken durumlarda, (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğün 51'nci maddesi ilgili üye devlet tarafından ödenmesi gereken yardımın tamamına uygulanır.

BÖLÜM IV

İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARI

Madde 15

Yardımların verilmesinde ve üye devletlerin kurumları arasında geri ödemelerin yapılmasında, (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğün 52 ilâ 63'üncü maddeleri hükümleri uygulanır.

BÖLÜM V

ÖLÜM YARDIMLARI

Madde 16

Yardım hakkının kazanılması, muhafaza edilmesi veya yeniden kazanılması hususunda, (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğün 64'üncü maddesi uygulanır.

Madde 17

Ölümün yetkili devlet dışındaki bir üye devlet topraklarında gerçekleşmesi veya yardıma hak kazanmış kişinin bu devlette ikamet etmesi halinde, ölüm yardımı (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğün 65 ve 66'ncı maddelerine göre yapılır.

BÖLÜM VI

AİLE YARDIMLARI VE ÖDENEKLERİ

Madde 18

Yardıma hak kazanma konusunda (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğün 72'nci maddesi uygulanır.

Madde 19

1. Bir üye devletin topraklarında ikamet eden hak sahipleri ve onun bakmakla yükümlü olduğu çocukları, (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğü'nün 77(2) ve 79(1)(a), (2) ve (3)'üncü fıkraları uyarınca aile yardımına hak kazanırlar.
2. Bir yetime bakmakla yükümlü ve bir üye devlet topraklarında onunla birlikte ikamet eden gerçek veya tüzel kişi, aile yardımına ve gerektiğinde, (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğü'nün 78(2) ve 79(1)(a), (2) ve (3)'üncü maddelerinde belirlenen kurallara göre, yetimlere sağlanan ilâve ve özel ödeneklere hak kazanır.

BAŞLIK IV

MUHTELİF HÜKÜMLER

Madde 20

1. Üye devletlerin ve Türkiye'nin yetkili makamları, bu Kararın uygulanması için alınması gereken tedbirleri ilgilendiren tüm bilgileri birbirlerine iletirler.
2. Bu Kararın uygulanması için, üye devletler ve Türkiye'nin yetkili makam ve kurumları iyi niyetle ve kendi mevzuatlarını uyguluyormuş gibi hareket ederler. Söz konusu makam ve kurumlar tarafından sağlanan idari yardım, kural olarak ücretsizdir. Bununla birlikte, bu devletlerin yetkili makamları, bazı masrafların geri ödenmesi konusunda anlaşabilirler.
3. Üye devletlerin ve Türkiye'nin yetkili makam ve kurumları, bu Kararın uygulanması için, birbirleriyle, ilgili kişilerle veya onların temsilcileri ile doğrudan iletişim kurarlar.
4. Bu üye devletin makam, kurum ve mahkemeleri, kendilerine sunulan talepleri veya diğer belgeleri, başka bir üye devletin resmi dilinde veya Türkçe yazılmış olmaları gerekçesi ile geri çeviremezler.

Madde 21

1. Bir üye devletin veya Türkiye'nin mevzuatı uyarınca hazırlanması gereken sertifika veya belgelerle ilgili vergi, damga resmi, noterlik veya kayıt ücretlerine uygulanan herhangi bir muafiyet veya indirim, başka bir üye devlet veya Türk mevzuatı veya bu Karar gereğince hazırlanması gereken benzer belgelere de uygulanır.
2. Bu Karar gereğince hazırlanması gereken bütün bildirimler ile her türlü belge ve sertifikalar, elçilik ve konsolosluk makamlarının onayından muaftır.

Madde 22

Bir üye devletin mevzuatına uymak için o üye devletin yetkili bir makam, kurum veya mahkemesine belirli bir süre içinde sunulmuş olması gereken bir talep, bildirim veya müracaat, eğer aynı süre içinde başka bir üye devletin veya Türkiye'nin, bunlara karşılık gelen yetkili makam, kurum veya mahkemesine yapılmışsa kabul edilir. Böyle bir durumda,

3/80 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararı

bu talebin, bildirim veya müracaat yapıldığı makam, kurum veya mahkeme, bunu, gecikmeden, doğrudan veya ilgili devletlerin yetkili makamları aracılığıyla önceki devletin yetkili makam, kurum veya mahkemesine gönderir. Bu tür taleplerin, bildirim veya müracaatların başka bir üye devlet veya Türkiye'nin yetkili makamına, kurumuna veya mahkemesine sunuldukları tarih, bunların yetkili makam, kurum veya mahkemeye sunuldukları tarih olarak kabul edilir.

Madde 23

1. Bir üye devletin mevzuatı ile sağlanan tıbbi muayeneler, yetkili kurumun talebi üzerine, başka bir üye devlet veya Türkiye topraklarında, ilgili ülkelerin yetkili makamları arasında kararlaştırılan şartlara göre, yardımdan yararlanma hakkı olan kişinin kaldığı veya ikamet ettiği yerdeki kurum tarafından yapılır.
2. Birinci fıkrada belirlenen şartlara göre yapılan tıbbî muayeneler, yetkili devlet topraklarında yapılmış olarak değerlendirilir.

Madde 24

1. Bu Karara uygun olarak gerçekleşen para transferleri, transfer sırasında ilgili üye devletler arasında yürürlükte olan ilgili anlaşmalara göre yapılır.

İki devlet arasında böyle bir anlaşmanın olmaması halinde, bu devletlerin yetkili makamları veya uluslararası ödemedir sorumlu makamlar, ortak kararla, bu transferleri yapmak için gereken tedbirleri alırlar.

2. Bu Karara uygun olarak gerçekleşen para transferleri, bu transfer sırasında ilgili üye devlet ve Türkiye arasında yürürlükte olan ilgili anlaşmalar uyarınca yapılır. Türkiye ve üye devlet arasında bu tür bir anlaşma olmaması halinde, iki ülkenin yetkili makamları veya uluslararası ödemedir sorumlu makamlar, ortak kararla, bu transferleri yapmak için gereken tedbirleri alırlar.

Madde 25

1. Bu Kararın uygulanması için, (EEC)1408/71 sayılı Tüzüğün Ek I, III ve IV hükümleri uygulanır.
2. Bu Kararın uygulanması için, (EEC)1408/71 sayılı Tüzüğün Ek II hükümleri, 5'inci maddede öngörülen şekilde uygulanır.
3. Bu Kararın uygulanması için, (EEC)1408/71 sayılı Tüzüğün Ek V hükümleri, bu Kararın Ek'inin 1'inci Kısmında öngörülen şekilde uygulanır.

Bazı üye devlet kanunlarının uygulanmasına ilişkin diğer özel usuller, bu Kararın Ek'inin 2'nci Kısmında hükme bağlanmıştır.

Madde 26

1. Yetkili makamlar, birbirleriyle doğrudan iletişim sağlayabilen irtibat büroları kurabilirler.

3/80 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararı

2. Bir üye devletin veya Türkiye'nin herhangi bir kurumu ve bir üye devlet veya Türkiye topraklarında bulunan veya ikamet eden herhangi bir kişi, diğer bir üye devletin veya Türkiye'nin bir kurumuna, doğrudan veya irtibat büroları aracılığıyla başvuruda bulunabilir.

Madde 27

- a. Malullük yardımı, yaşlılık yardımı ve işçinin ölümü halinde geride kalanlara yapılan yardım (yetim aylıkları da dahil) başvuruları, Topluluk içinde yer değiştiren bağımlı çalışan kişilere ve ailelerine sosyal güvenlik programlarının uygulanmasına ilişkin (EEC)1408/71 sayılı Tüzüğün uygulama usullerini belirleyen 21 Mart 1972 tarihli ve 574/72 sayılı Avrupa Toplulukları Konseyi Tüzüğü² (kısaca, "(EEC) 574/72 sayılı Tüzük") 35(1) ve (2), 36(1), (2) ve (4)'ün ilk hükmü, 37(a), (b) ve (c) ve 38'inci maddelerine göre yapılır.
- b. Ancak,
- i. Eğer söz konusu kişi Türkiye'de ikamet ediyorsa, başvurusunu, gerektiğinde, ikamet yerindeki kurum aracılığıyla, mevzuatına tâbi olduğu üye devletin yetkili kurumuna gönderir,
- ii. (EEC) 574/72 sayılı Tüzüğün 38'inci maddesi, başvuru sahibinin Topluluk veya Türkiye'de ikamet eden tüm aile bireylerine uygulanır.

Madde 28

İdari kontroller ve tıbbi muayeneler, (EEC) 574/72 sayılı Tüzüğün 51'inci ve 52'nci maddelerinde yer alan hükümler uyarınca yapılır. Bu hükümler eğer hak sahibi Türkiye'de ikamet ediyorsa uygulanır.

Madde 29

1. Bir iş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle, bir üye devlet mevzuatına göre aylık veya ek ödenek almak için, Türkiye'de yaşayan bir işçi veya -ölümü halinde- geride bıraktığı kişiler, başvurularını yetkili kuruma veya bu başvuruyu yetkili kuruma iletecek ikamet yerindeki kuruma yapacaklardır. Başvuruda bulunmak aşağıdaki kurallara bağlıdır:
- a. Başvuru yapılırken, gerekli destekleyici belgeler de bulunmalı ve başvuru, yetkili kurum tarafından uygulanan mevzuatın öngördüğü formlar vasıtasıyla yapılmalıdır;
- b. Başvuru sahibinin verdiği bilgilerin doğruluğu, başvuru formuna iliştilen resmi belgelerle kanıtlanmalı veya Türkiye'deki yetkili kurumlarca teyit edilmelidir.
2. Yetkili kurum, kararını başvuru sahibine doğrudan veya yetkili devletin irtibat kuruluşu aracılığıyla bildirir; kararının bir nüshasını da Türkiye'deki irtibat kuruluşuna gönderir.

² OJL 74, 27.3.1972, s. 1.

3/80 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararı

3. Yardımların yeniden incelenmesi söz konusu olduğunda yapılan idari kontroller ve tıbbî muayeneler, yetkili kurumun isteği üzerine, Türkiye'deki kurum tarafından ve bu Türk kurumunun uyguladığı mevzuatta belirlenen usule göre yapılır. Ancak, yetkili kurum, yardıma hak kazanan kişiyi kendi seçtiği bir doktora muayene ettirme hakkına sahiptir.
4. Kendisi veya bir yetim için aylık alan bir kişi, kendisinin veya yetimin durumunda meydana gelen ve aylık miktarını etkileyebilecek değişiklikleri, ödeme yapan kuruma bildirir.
5. Türkiye'de ikamet eden talep sahiplerine, bir üye devletin kurumu tarafından ödenmesi gereken aylıklar, 30'uncu maddede belirlenen usule göre ödenir.

Madde 30

Yardımlar, (EEC) 574/72 sayılı Tüzüğün 53 ila 59'uncu maddelerine göre ödenir. Hak sahibinin Türkiye'de ikamet ettiği durumlarda, ödeme, ilgili üye devlet ve Türkiye'yi bağlayan sözleşmede aksi belirtilmedikçe, doğrudan yapılır.

BAŞLIK V

SON HÜKÜMLER

Madde 31

İki veya daha fazla üye devlet veya Türkiye ve bir veya daha fazla üye devlet, ya da bu devletlerin yetkili makamları, bu Kararın uygulanması için, gerektiğinde, idari usulleri tamamlayan anlaşmalar yapabilirler.

Madde 32

Türkiye ve Topluluk, her biri kendisini ilgilendirdiği ölçüde, bu Kararın uygulanması için gerekli önlemleri alır.

Brüksel, 19 Eylül 1980

**Ortaklık Konseyi adına
Başkan
C. KESKİN**

EK

Bu Kararın 25(3)'üncü maddesinde sözü edilen belirli üye devletlerin yasalarının uygulanmasına ilişkin özel usuller

- I.** (EEC)1408/71 sayılı Tüzük Ek V'te öngörülen ve bu Kararın amaçları doğrultusunda uygulanacak, belirli üye devletlerin yasalarının uygulanmasına ilişkin özel usuller

(EEC)1408/71 sayılı Tüzük Ek V, aşağıdaki hükümler dışında, bu Kararın amaçları doğrultusunda uygulanır:

1. Bent B. Danimarka
1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 ve 11'inci fıkralar;
2. Bent C. Almanya
1, 4, 8 ve 9'uncu fıkralar;
3. Bent D. Fransa
1 (a), (b) ve 3'üncü fıkralar;
4. Bent E. İrlanda
1, 2, 3, 4, 6, 7 ve 9'uncu fıkralar;
5. Bent H. Hollanda
Fıkra 1(a);
6. Bent I. Birleşik Krallık
1, 4, 6, 7, 8 ve 11'inci fıkralar.

- II.** Bazı üye devletlerin yasalarının uygulanmasına ilişkin diğer özel usuller

A. BELÇİKA

Bu Karar hükümleri, emekliler için garanti edilen gelire ve özürlü kişilere verilen ödeneklere uygulanmaz.

B. DANİMARKA

1. Ücretli bir faaliyette bulunan ve iş kazaları ve meslek hastalıkları mevzuatına tâbi olan her kimse, bu Kararın 1(b)(ii)'üncü maddesi anlamında işçi olarak kabul edilir.
2. (EEC)1408/71 sayılı Tüzüğün 19, 22(1) ve (3), 25(3), 26(1) maddeleri ve 28a, 29 ve 31'inci maddelerinde sözü edilen, Danimarka'da ikamet eden veya kalan işçiler, emekliler

3/80 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararı

ve bunların aileleri, Kamusal Sağlık Hizmeti hakkında 9 Haziran 1971 tarih ve 311 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinde öngörülen düzeyi aşmayan kimseler için Danimarka mevzuatında öngörülen koşullara tabi olarak ve yardımların Danimarka dışında bir üye devlet kurumunca ödenebilir olması kaydıyla, aynı yardımlarından yararlanma hakkına sahiptirler.

3. Yaşlılık aylıkları hakkındaki Kanunun 1(1), No.2 maddesi ve malüllük aylıkları hakkındaki Kanunun 1(1), No.2 maddesi ve dulluk aylıkları hakkındaki Kanunun 2(1), No.2 maddesi hükümleri, Danimarka ve Türkiye dışında bir üye devlet ülkesinde ikamet eden işçilere veya ölüm halinde bu işçilerin geride kalanlarına uygulanmaz.
4. Bu Karar hükümleri, başvuru tarihinden hemen önce belli bir süre Danimarka'da fiilen ikamet etmiş olan Danimarka vatandaşlarının aylık hakkına ilişkin 7 Haziran 1972 tarihli Danimarka yasalarının geçici hükümlerini etkilemez.
5. Danimarka dışında bir üye devlet topraklarında ikamet eden bir sınır işçisinin Danimarka'da çalıştığı süreler, Danimarka mevzuatının uygulanması bakımından, ikamet süreleri olarak kabul edilir. Aynı işlem, bu durumdaki bir işçinin Danimarka dışında bir üye devlet topraklarında görevlendirildiği sürelerle de uygulanır.
6. Bu Kararın 8(2)'inci maddesini Danimarka mevzuatına uygulayabilmek bakımından, malüllük, yaşlılık ve dul aylıkları aynı türden yardımlar olarak kabul edilir.
7. Bu Kararın uygulandığı bir Türk işçisi, Danimarka mevzuatına ve bir veya daha fazla üye devlet mevzuatına tabi ve Danimarka mevzuatı uyarınca bir malüllük yardımına hak kazanmak için gerekli koşulları yerine getiriyor ise, bu tür aylığa hak kazanması, en az bir yıl Danimarka'da ikamet etmiş ve bu süre içinde fiziksel ve zihinsel açıdan normal bir işte çalışabilmiş olması koşuluna bağlıdır.
8. Danimarka ve Türkiye arasında ikili bir sosyal güvenlik sözleşmesi yürürlüğe girinceye kadar aşağıdaki hükümler uygulanır:

Bu Kararın uygulandığı bir Türk işçisi, Danimarka mevzuatına tâbi olup bir başka üye devlet mevzuatına tabi değilse, kendisinin ve ölümü halinde geride bıraktıklarının, yaşlılık ve malüllük yardımları ile ölüm aylıklarına hak kazanması, aşağıdaki hükümler uyarınca belirlenir:

- a. Danimarka'da ikamet eden Türk vatandaşları, 18 yaş ile yaşlılık aylığına hak kazanmak için gerekli asgari yaş sınırı arasında en az onbeş yıl (ki bunun en az beş yılı, aylık için başvuru tarihinden hemen önceki dönem olmalıdır) Danimarka'da ikamet etmişlerse, Danimarka mevzuatına göre yaşlılık aylığına hak kazanırlar.
- b. Danimarka'da ikamet eden Türk vatandaşları, malüllük aylığı için başvuru tarihinin hemen öncesinde en az beş yıllık süre ile Danimarka'da ikamet etmişlerse ve bu süre içinde fiziksel ve zihinsel açıdan normal olarak bir işte çalışabilmişlerse, Danimarka mevzuatına göre verilen malüllük aylığına hak kazanırlar.
- c. Danimarka'da ikamet eden Türk vatandaşları, aşağıdaki şartlarla, Danimarka mevzuatına göre verilen dul aylığına hak kazanır:

3/80 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararı

- Ölen eş 18 yaşından sonra ve ölüm tarihinin hemen öncesinde en az beş yıl Danimarka'da ikamet etmişse, veya
- Dul eş, aylık için başvuruda bulunduğu tarihin hemen öncesinde en az beş yıl Danimarka'da ikamet etmişse.

C. ALMANYA

1. Bu Kararın 6'ncı maddesi, bu hakkı kazananların Federal Almanya Cumhuriyeti toprakları dışında ikamet etmeleri durumunda, Federal Almanya Cumhuriyeti toprakları dışında meydana gelen kazalar (ve meslek hastalıkları) ve bu topraklar dışında tamamlanan sürelerle yardım ödemesi yapılmamasını veya sadece belirli koşullarda yardımın yapılmasını öngören hükümleri etkilemez.
2. Sigorta Yasası (RVO)'nın 1233'üncü maddesi ve Alman emekli aylığı sigorta programları uyarınca ihtiyarî sigortayı düzenleyen 16 Ekim 1972 tarihli emekli aylığı reform yasasıyla değiştirilmiş dinî personel sigorta yasası (AGV)'nin 10'uncu maddesi, aşağıdaki genel koşulları yerine getiren Türk vatandaşlarına uygulanır:
 - (a) ilgili kişinin daimi adresi veya ikametinin Federal Almanya Cumhuriyeti toprakları içinde bulunması;
 - (b) ilgili kişinin daimi adresi veya ikametinin bir başka Üye Devlet topraklarında olması halinde, daha önce herhangi bir zamanda zorunlu veya ihtiyarî olarak bir Alman sigorta programına katkıda bulunmuş olması.

D. FRANSA

Bu Karar, Ulusal Karşılıklı Yardım Fonu'nun ek ödeneğine uygulanmaz.

E. İRLANDA

1. Sosyal Refah Yasası'nın (1952) 4'üncü Kesimi hükümlerine göre zorunlu veya ihtiyarî olarak sigortalanan herhangi bir kişi, bu Kararın 1(b)(ii) maddesi uyarınca işçi olarak kabul edilir.
2. (EEC)1408/71 sayılı Tüzüğün 19, 22(1) ve (3), 25(3), 26(1) maddeleri ve 28a, 29 ve 31'inci maddelerinde sözü edilen, İrlanda'da ikamet eden veya kalan işçiler, emekliler ve bunların aileleri, tedavinin ücreti İrlanda dışında herhangi bir üye devlet kurumunca ödenebiliyorsa, İrlanda mevzuatında öngörülen her türlü tıbbi tedaviden, ücretsiz olarak yararlanma hakkına sahiptirler.
3. Bu Kararın 8(2)'inci maddesinin İrlanda mevzuatına uygulanması amacıyla, malullük, yaşlılık ve dul aylıkları, aynı türden yardımlar olarak kabul edilir.
4. İrlanda mevzuatı uyarınca, hastalık ve analık yardımları ile ödenmesi gereken kazanç-bağlantılı yardımların verilebilmesi için kazancın hesaplanması amacıyla, bir işçi, (EEC) 1408/71 sayılı Tüzüğün 23(1)'üncü maddesine uyulmaksızın, ilgili gelir vergisi yılı süresince bir diğer üye devlet mevzuatı uyarınca tamamlanmış her iş haftası için, erkek ve kadın işçilerin o yıldaki ortalama haftalık kazançlarına eş değerde bir miktar ile kredilendirilir.

F. İTALYA

Yok.

G. LÜKSEMBURG

Lüksemburg'da, aylıklarda çocuk yardımlarının yanı sıra asgari aylığı da oluşturacak ilave, sabit kısım ile aynı oranda verilir.

H. HOLLANDA

Hem Hollanda mevzuatı uyarınca, hem de bir başka üye devlet mevzuatı uyarınca yaşlılık aylığı alan bir kişi, eğer yaşlı kimselerin ihtiyari hastalık sigortasına hak kazanmaları için gerekli koşulları yerine getiriyorsa, (EEC)1408/71 sayılı Tüzüğün 27'inci ve/veya 28'inci maddesinin amaçları bakımından, aynı yardımlara hak kazanmış olarak kabul edilir.

I. BİRLEŞİK KRALLIK

1. Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda mevzuatına göre "ücretli çalışanlar" olan kişiler ve Cebelitarık mevzuatına göre "çalışanlar" olarak katkıda bulunulan kişiler, bu Kararın 1(b)(ii) maddesi uyarınca "işçi" olarak kabul edilir.
2. Bu Karar, Birleşik Krallık mevzuatının, Birleşik Krallık ile, Türkiye dışındaki bir üçüncü devlet arasındaki bir sosyal güvenlik sözleşmesini uygulayan hükümlerine uygulanmaz.
3. Yardıma hak kazanıldığını belirlemek amacıyla, Birleşik Krallık mevzuatınca öngörüldüğünde, bir üye devlet veya Türkiye dışındaki bir devlette doğmuş Türk vatandaşları, böyle bir Devlette doğmuş Birleşik Krallık vatandaşları ile aynı muameleye tabi olacaklardır.
4. Bu Kararın 8 (2)'inci maddesinin Birleşik Krallık mevzuatına uygulanması amacıyla, malüllük, yaşlılık ve dul aylıkları, aynı türden yardımlar olarak kabul edilir.

Ortaklık Konseyinin 3/80 sayılı Kararına ekli

Topluluk üye devletleri beyanı

Topluluğun Üye Devletleri,

Katma Protokol'un 39 (2)'uncu maddesi uyarınca, Topluluk içinde hareket eden Türk işçilerinin ve bu işçilerin Toplulukta ikamet eden ailelerinin sosyal güvenlikleri ile ilgili olarak Ortaklık Konseyi tarafından kabul edilecek hükümlerin, Topluluk üyesi devletlere, Türkiye'de tamamlanan istihdam veya sigorta sürelerini dikkate almaları konusunda bir yükümlülük getirmeyebileceğini göz önünde bulundurarak;

Ayrıca, Türkiye ve birçok üye devlet arasında imzalanan ikili anlaşmaların, bu üye devletlerin Türkiye'de tamamlanan süreleri dikkate almalarına ilişkin hükümler içerdiğini göz önünde bulundurarak;

Topluluk ve Türkiye arasındaki Ortaklık ilişkilerinin özel niteliğini dikkate alarak,

Üye devletlerin, yardım hakkının kazanılması, muhafaza edilmesi veya yeniden kazanılması ve yardımların hesaplanması ile ilgili olarak, Türkiye'de tamamlanan sürelerin dikkate alınması için gerekli hukuki vasıtaları ve düzenlemeleri hazırlamayı taahhüt ettiklerini,

BURADA BEYAN EDERLER.